

РЕЦЕНЗИЯ

От проф. д-р Мая Минчева Константинова, дм, д.н.

Член на научно жури по заповед №1604/03.07.2018 г. на Ректора на Медицински университет – Плевен

Относно обявления в ДВ брой 36 от 27.04.2018 г. конкурс за заемане на академичната длъжност „Доцент“ в областта на висшето образование **7. Здравеопазване и спорт;** професионално направление **7.1.Медицина** и научна специалност „Педиатрия“, за нуждите на НИИ при МУ – Плевен.

За участие в конкурса са подадени документи от **д-р Рада Маркова Маркова, дм.** Предоставени са всички изисквани от ЗРАС и Правилника за развитие на академичния състав в МУ – Плевен документи.

Представяне на професионалното развитие на кандидата:

Д-р Рада Маркова е завършила висшето си образование в Медицинския университет – Варна с **магистърска степен по медицина**, с пълно отличие през целия курс на обучение, за което получава званието „Златен Хипократ“ на випуск 1998 г.

Започва работа като лекар – ординатор в УМБАЛ „Св. Марина“ – Варна, Катедра по Педиатрия и след 4 месеца – от м. май 1999 г. до м. февруари 2016 г. работи в рамките на МУ – София в Катедрата по Педиатрия. Първоначално е ординатор - до м. октомври 2005 г., а след спечелен конкурс става **асистент** и преминава през **старши** /2007 г./ и **главен асистент** /2011г. до м. февруари 2016 г./.

По време на работата си като ординатор, провежда паралелно своята специализация по педиатрия, преминава през всички специализирани клиники и отделения на Катедрата по Педиатрия, където прави впечатление на задълбочен, дисциплиниран и отдаден на професията си млад лекар. Проявява по-силен интерес към неонатология, пулмология и интензивно лечение. Този интерес продължава след придобиването на специалност по **„Детски болести“** през 01.2004 г. , като от 01.2005 г. е зачислена за специализация по **„Детска пневмология и фтизиатрия“**. Защищава втората си тясна специалност през м. декември 2011 г.

Освен специалностите в областта на педиатрията, д-р Маркова се интересува и от организация и управление на здравеопазването - завършва магистратура по **„Здравен мениджмънт“** в УНСС през м. ноември 2008 г.

Научният ѝ интерес в областта на детската пулмология и по-специално – бронхиалната астма, се доказва от успешно защитената научна теза **„Изследване на издишания азотен окис при деца с бронхиална астма“**, за което получава научното звание **„доктор“** през м. октомври 2016 г.

От 2004 г. д-р Маркова е и педиатър-консултант за посолствата на САЩ и Великобритания.

От м. септември 2012 г. и до момента е **Медицински Управител и главен лекар на МЦ „Първа Детска Консултативна клиника“ – София** и е член на борда на Директорите на Поликлиника България – София.

За професионалното израстване на кандидатката спомагат и проведените специализации: Двумесечна специализация по

педиатрия, по международна програма на правителството на САЩ /2005 г./.

Участвала е и в **специализирани програми – семинари**, по проблемите на **общата педиатрия, детската пулмология и алергология и имунология**, организирани от Американско-Австрийска фондация към Детската болница на Филадельфия /съответно през 2005, 2010 и 2011 г./. Последната специализация е организирана от Университетската болница в Грац /2017 г/.

Отличната и **езикова подготовка** най-вече по английски език спомага за не само за ефективното провеждане на специализациите и в чужбина, но и достойното представяне на българската педиатрична школа.

Задълбоченият интерес на кандидатката към белодробната патология е причина да посети и курс по **„Патоморфология на белодробните болести“ – цитология на храчка**, организиран от СБАЛББ „Св. София“ – София, с ръководител проф. Я. Славова.

Кандидатката е натрупала и опит като под- и главен изследовател по клинични изпитвания на медикаменти свързани с лечението на кистичната фиброза, бронхиалната астма и алергичен ринит, както и на ваксина за респираторно-синцитиалния вирус.

Общественият авторитет на д-р Рада Мркова се доказва от номинацията ѝ за най-добър лекар по специалността **„Детска пневмология и фтизиатрия“** по проекта на **„Дарик радио“** : **„Най-добрите лекари на София“**.

Член е на БЛС, Българска педиатрична асоциация, Българска асоциация по детска пневмология и фтизиатрия, European Respiratory Society, AAF Alumni Club и НПО **„Въздух за здраве“**.

Наукометрични критерии

Според предоставените критерии на ЗРАС и на МУ- Плевен за получаване на академичната длъжност „доцент“, се изисква изпълнение на следните количествени наукометрични показатели, които кандидатката изпълнява напълно:

1. Общ брой публикации –изискват се 25. Д-р Рада Маркова е представила **30** реални публикации, от които една е глава от учебник и една е под печат;
2. В международни списания – изискват се 3 броя. Кандидатката притежава **8 броя**;
3. Като самостоятелен или първи автор да са минимум 10 от публикациите – Кандидатката е първи автор в **23** от публикациите;
4. Импакт фактор над 5 - Изчисленият личен импакт фактор е 18.856. Справката от ЦМБ при МУ – София удостоверява импакт фактора на двете списания, в които кандидатката има по две публикации.
5. Минимум 10 цитирания - д-р Рада Маркова има 10 цитирания /по данни на справката от ЦМБ – МУ – София.

Следователно д-р Маркова изпълнява всички количествени критерии, изисквани от ЗРАС и на МУ – Плевен за присъждане на академичната длъжност „доцент“. Много важно е обаче да се анализира нейното цялостно професионално развитие като лекар, специалист и преподавател.

От представените списък и копия на научни ѝ трудове и прояви до момента се вижда, че тя има широк спектър от професионални и научни интереси, а оформянето и участието в 80-те научни прояви говори за нейната голяма работоспособност и организираност. Въпреки, че тясната и специалност е детска пневмология и фтизиатрия, за които са болшинството от нейните научни

трудовете, в обсега на нейния клиничен и научен интерес попадат нозологични категории като инфантилни хемангиоми, сифилис у новородено, муколипидоза тип III, поставаксинална морбилна инфекция, парвовирусна инфекция, атипична мононуклеоза, хемофилия и други, които я представят като един широко скроен общ педиатър. Консултантската и дейност към посолствата на САЩ и Великобритания са допълнително доказателство за нейната богата обща медицинска и педиатрична култура.

По отношение на нейната изява като тесен специалист по детска пулмология и фтизиатрия тя се доказва и с разработения от нея дисертационен труд, посветен на въвеждане в клиничната практика на неинвазивен и достъпен метод за диагноза и проследяване на ефекта от лечението при пациенти с астма, какъвто е издишания азотен окис. Несъмнени са приносите и от дисертационния труд: потвърждава се положителна и значима корелация между издишания азотен окис и възрастта и свързаните с нея ръст, тегло и ИТМ. Утвърждават се значими различия между нивата на FeNO при пациенти с бронхиална астма и контролите. Доказва значимото намаляване на нивото на FeNO при пациенти в пристъп и при проследяването му след 3 месеца, при настъпила ремисия. Важен резултат представлява зависимостта между FeNO и собствения атопичен терен, както и между показателите, удостоверяващи алергично възпаление и FeNO. Тези данни дават основание този неинвазивен и лесно приложим метод да се използва по-широко в рутинната практика на педиатъра и особено детския пулмолог – т.е. възможността за по-широка практическата приложимост на изследването е несъмнена.

Считам за необходимо да бъде отчетен и натрупаният много голям опит на д-р Маркова при водене на амбулаторната и

практика като педиатър и тесен специалист. В основания и ръководен от нея център се извършва широка амбулаторна дейност – профилактична, включително имунизации, диагностична, лечебна дейност, проследяване на пациенти с остри и хронични заболявания, както и скриниращи програми. В този център работят бъдещи български педиатри по време на тяхната специализация като педиатри, под ръководството на д-р Маркова.

Това е продължението на нейната педагогическа дейност, която е прекратена в рамките на МУ- София и Катедрата по Педиатрия след м. II.2016 г. Но до тогава, в продължение на повече от 10 години тя е провеждала интензивна преподавателска дейност на всички възможни нива – от студенти по медицина и дентална медицина, до специализиращи лекари по педиатрия от страната. Провеждала е и преподавателска дейност на студенти – медици и стоматолози на английски език, с което може да се гарантира нейния отличен преподавателски опит. Нещо повече, в момента д-р Маркова има натрупан много голям опит в амбулаторната практика, която би следвало да стане приоритет за цялостната ни система на здравеопазване като значително по-евтина, но достатъчно ефективна.

В заключение:

Въз основа на анализа на цялостното професионалното развитие и научна продукция на д-р Рада Маркова Маркова, дм, считам за напълно обосновано предложението за присъждането ѝ на академичната длъжност „доцент“ по научната специалност „Педиатрия“ към НИИ –МУ - Плевен

Дата: 15.08.2018г.

Подпис:

/Проф. д-р Мая Константинова, дм, д.н./